

**ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
“ДАРХАН ЭРДЭС ШОХОЙТ ШИЙР” ХХК-ИЙН
2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

“ДЭШШ”ХХК

Барилгын материал

/Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын 1-р баг Цахиот толгой 2А/

Хянасан:

Дархан-Уул аймгийн
БСАЖТ-ын мэргэжилтэн

А. Энхжин (А. Энхжин)

Хэрэгжилтийг гаргасан:

“Дэвш”ХХК-ийн БО Мэргэжилтэн

О. Сарнай (О. Сарнай)

2023 он

**2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

1. КОМПАНИЙ ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	1
2. ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	4
3. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	7
3.1 НОГООН БАЙГУУЛАМЖИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	
3.2 ХОГ ХАЯГДЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	
3.3 СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ЗАМЫН ТАЛААР АВАХ АРГА ХЭМЖЭЭ	
3.4 ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧНОО ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ	
3.5 ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ	
4. БОМТ-ИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ДҮГНЭЛТ.....	17
5. ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН БОЛОН БУСАД ХАВСРАЛТУУД ХАВСРАЛТ	

1. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 ТӨСЛИЙН НЭР

“Барилгын материал үйлдвэрлэл”

1.2 ТӨСЛИЙН ЗОРИЛГО

Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын нутагт Шийрийн хөндийн адагт Цохио Толгойн шохойн чулууны 2-р ордод байрлалтай “Идэр Хайрхан” ХХК-ийн Шохойн чулууны ордоос үйлдвэрийн түүхий эдээ авч, тээрэмдэж байгаль орчинд халгүй технологоор үйлдвэрлэлээ явуулахад төслийн гол зорилго оршино.

1.3 ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АЖ АХУЙН НЭГЖ БАЙГУУЛЛАГЫН НЭР

“Дархан Эрдэс Шохойт Шийр ” ХХК

Улсын бүртгэлийн дугаар: 1911017100

Регистрийн дугаар: 4264959

1.4 ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧИЙН ХАЯГ

Дархан-Уул аймаг, Дархан сум 8-р баг 12-63 тоот

1.5 ТӨСЛИЙН БАЙРШИЛ

Дархан уул аймгийн Хонгор сумын Шийрийн хөндийд 3 га талбай бүхий газар, Дархан хотоос зүүн хойд зүгт 8км зайд байрладаг

Солбицол:

Хүснэгт 1

№	Х	У	Урт
1	574555.44	5476478.48	164.27
2	574583.24	5476640.32	164.95
3	574734.33	5476574.28	166.52
4	574822.17	5476432.87	270.69

Үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний чанарыг Дархан-Уул аймгийн Төмөрлөгийн үйлдвэр болон Улаанбаатар хотын Барилга архитектур корпораци итгэмжлэгдсэн лаборатороор тодорхойлуулан ажилладаг болно.

Шохой, магни /эрдэс, замаск/ гөлтгөнө болон холимог барьцалдуулагч бүхий барилгын материалыг үйлдвэрлэн хүргэж байна.

ШОХОЙН ЧУЛУУ ТЭЭРЭМДЭХ

Зураг 1

Зураг 2

а) Үйлдвэрийн танилцуулга

- “ДЭШШ” ХХК нь 2013 онд байгуулагдсан бөгөөд 2017 оноос эхлэн Хонгор сумын Шийрийн хөндийд үйл ажиллагаа явуулж байна. Манай компани нь барилгын материалын бэлдэц, замын эрдэс үйлдвэрлэх, Шохойн чулуу бутлаж тээрэмдэж замаск гэх үндсэн чиглэлтэйгээр ажиллаж байна .
- Одоогийн байдлаар нийт 20 ажилтан албан хаагчидтай, ажиллах хүчний 80 гаруй хувь нь 25-45 насны залуучууд байдаг.
- Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын Шийрийн хөндийт 3 га газрыг ашиглаж байна.

б) Төслийн зохион байгуулалтууд, үйлдвэрийн бүтцийн товч танилцуулга

- Шохойн чулууг тээрэмдэх үйлдвэр
- Засвар үйлчилгээний хэсэг: засварын алба, сэлбэг хэрэгслийн агуулах,
- Компаний хашаанд: Ажилчдын байр, хоолны газар
- Компаний дэд бүтэц: Усан хангамж, цахилгаан хангамж

Шохойн чулуун үйлдвэрийн технологийн бүдүүвч

Зураг 3

Зураг 4

2. БАЙГАЛЬ ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ БОЛЗОШГҮЙ ГОЛ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛ

Төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд, түүнд өртөх байгаль орчин, тухайлбал газрын гадарга хэвлий, агаар, гадаргын болон газрын доорх ус, хөрсөн бүрхэвч, ургамалан нөмрөг, амьтны аймаг, тусгай хамгаалалттай газар нутаг түүх соёлын дурсгал төсөлд хэргжих нутаг дэвсгэрийн иргэдийн нийгмийн байдал эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг гаргаж тусгав. Мөн тэдгээр гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийн эрчим, тархалт, хэмжээг тодорхойлож, тоон ба чанарын үнэлгээ өгнө.

Төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөллүүдээс цаашид төсөл хэрэгжих явцад агаарын чанар, хөрсөн бүрхэвчийн бохирдолд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг хамгийн бага хэмжээнд байлгах тал дээр илүү түлхүү анхаарч, хяналт тавьж ажиллах шаардлагатай. Мөн гол сөрөг нөлөөллүүдийг доорх байдлаар нэгтгэн харуулав.

Гол болон сөрөг нөлөөллийн үнэлгээний шалгуур ба анхаарвал зохих асуудлууд

Хүснэгт 1

Байгаль орчин/нийгмийн асуудлууд	Орон нутгийн хэмжээнд байгаль орчин, нийгэмд үзүүлж буй аливаа үйл ажиллагаа, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний нөлөөлөл хамгийн их нөлөө үзүүлж байгаа асуудлыг хамгийн ноцтой асуудал гэж тооцно.
Байгаль орчин/нийгмийн элемент буюу нөлөөлөлд өртөж болзошгүй параметрууд	Байгалийн физик шинж чанар: Агаарын чанар, чимээ шуугиан гадаргын усны төлөв байдал, чанар хөрсний чанар, геоморфологи биологийн буюу экологийн нөөц баялаг: Усны ургамал, амьтан, ургамал амьтан, тусгай хамгаалалттай газар нутаг, дархан цаазтай амьтан ургамлын төрөл зүйл Хүний хэрэглээний үнэ цэнэ: аж үйлдвэр, зам тээвэр, хөдөө аж ахуй, орон нутгийн усны хангамж орон нутаг дахь хаягдал усны менежмент, хог хаягдлын менежмент, эрчим хүчний хэрэглээ цахилгаан эрчим хүчний хангамж Амьдралын чанар: нийгмийн үнэ цэнэ, байгалийн үзэсгэлэн эрүүл мэнд аюулгүй байдал
Хууль эрх зүйн шаардлага	Тухайн үйл ажиллагааг гүйцэтгэх арга хэлбэрийг заасан журмуудыг батлан гаргана.
Байгаль орчны нөлөөллийн далайц	Замын эрдэс нунтаглах үйлдвэрлэх явцад болон түүхий эд материалыг тээвэрлэх явцад ойр орчимд тоосжилт үүсэх нөлөөлөлтэй.
Нөлөөлөл үүсэх газар зүйн байршил	Төсөл хэрэгжих талбай байрлаж буй газрын орчим тойронд өөр хэд хэдэн шохойн чулууны орд газар байрлаж байгаа. Мөн талбайн ойр хэд хэдэн тариалангийн талбай байна.

Нөлөөлөл үргэлжлэх хугацаа давтамж	Замын эрдэс нунтаг үйлдвэрлэл нь улирлын чанартай буюу жилд 6 сар ажиллана. Агаарт үүсэх тоосжилт нь түүхий эд материалыг тээвэрлэх явцад үүснэ. Мөн замын эрдэс нунтаг үйлдвэрлэлийн явцад тоног төхөөрөмжөөс дуу чимээ тархана. Тоосжилт болон дуу чимээ нь бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн явцад л тархах үргэлжлэх хугацаа богино байна.
Хүмүүст нөлөөлөх байдал	Төсөл хэрэгжих талбай нь үйлдвэрлэлийн бүс ойр орчим зайд төслийн ажилчид, малчид, газар тариаланчид амьдарч байна. Төслийн дуу чимээ, тоосжилт нь эдгээр айл өрхөд нөлөөлнө.
Нөлөөллийн эрсдэл	Болзошгүй нөлөөлөлд тус үйлдвэрийн орчмын айл өрх болон ажилчид нөлөөлнө.
Нийгэм эдийн засгийн хувьд үзүүлэх нөлөө	Тухайн орон нутгийн эдийн засагт эерэг нөлөө үзүүлнэ. Ажлын байр нэмэгдэх, ажилгүйдлийн түвшин буурч, хүн амын амжиргаа дээшлэнэ. Мөн Дархан-Уул аймгийн бүтээн байгуулалтанд сайн чанарын олон улсын шаардлага хангасан дайргаар барилга байгууламж барихад дэмжлэг үзүүлнэ.
Нөхөн сэргээж болох эсэх	Ногоон байгууламж байхгүй бөгөөд цаашид ногоон байгууламжийн ургамлын төрөл зүйлийг нэмэгдүүлж ургалтыг сайжруулах хэрэгтэй.
Нөлөөллийн нийт үнэлгээ	Нөлөөлөл дунд зэрэг боловч богино хугацаагаар үргэлжлэх эрсдэлтэй. Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, нөлөөллийг бууруулах, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг нарийн чанд сахиж ажиллах шаардлагатай

Төслийн үйл ажиллагаанаас үүсч болзошгүй сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ

Хүснэгт 2

№	Болзошгүй нөлөөлөл	Бүс нутгийн түвшинд	Аймгийн түвшинд	Сум буюу орон нутгийн түвшинд	Төслийн талбайн хэмжээнд	Нөлөөлөлд өртөх байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсэг
1	Уур амьсгалын өөрчлөлт	0	0	0	0	
	Агаарын чанарын өөрчлөлт	0	0	x	x	Агаар бохирдож болзошгүй
	Чимээ шуугиан	0	0	0	x	Төслийн талбайн хэмжээнд дуу чимээ ихсэх
	Гадаргын болон газрын доорх усны нөөц, горим	0	0	0	x	Төслийн талбайд 1 ширхэг гүний худаг бохирдож болзошгүй

	Хөрсний чанар, геоморфологи	0	0	×	×	Үйлдвэрлэлийн орчим талбай үйл ажиллаганаас улмаас хөрсөн бүрхэвч бохирдоно
2	Усны ургамал, амьтан	0	0	0	×	Төслийн талбайд ногоон байгууламжийн зорилгоор тарималжуулсан мод, өвслөг ургамлууд тоосжилтонд өртөнө.
	Эх, газрын ургамал амьтан	0	0	0	0	Ургамлын ургалт буурах эрдэлтэй
	Тусгай хамгаалалтай газар нутаг	0	0	0	0	
	Дархан цаазтай амьтан ургамлын төрөл зүйл	0	0	0	0	
3	Аж үйлдвэр зам тээвэр					Төслийн талбайн машины зогсоол, үйлдвэрийн талбайг цементээр хучих шаардлагатай
	Хөдөө аж ахуй	0	0	0	0	
	Орон нутгийн усны хангамж	0	0	0	×	Төсөл хэрэгжих талбай нь үйлдвэрлэлийн бүсэд хамаарч байгаа айл өрхийн малыг усалдаг
	Хаягдал усны менежмент	0	0	0	0	
	Хатуу хог хаягдлын менежмент	0	×	×	×	Ахуйн хог хаягдал доорх цэг хаяж төвлөрсөн хогийн цэгт НААҮГ-тай байгуулсан гэрээний дагуу хогийн цэгт хаядаг
	Эрчим хүчний хэрэглээ, хангамж	0	0	×	×	
4	Нийгэм-эдийн засгийн байдал	+	+	+	+	Ажлын байр, орлого нэмэгдэнэ
	Археологи, палеонтологи	0	0	0	0	
	Нийгмийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдал	0	0	0	×	Ажилчид тоосжилтой болон дуу чимээтэй орчинд ажиллаж чих дүлийрэх, уушигний өвчлөл тусах магадлалтай

3. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө нь тухайн төслөөс байгаль орчинд учруулах болзошгүй болон гол сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг тодорхойлж, түүнд шаардагдах хөрөнгө зардлыг баталгаатай байлгах үндэслэл болдог.

Бид энэхүү байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөг боловсруулахдаа байгаль орчны хуулиуд болон тэдгээртэй холбогдон гарсан дүрэм, журам, стандартуудын дагуу төслийн үйл ажиллагааны улмаас үүсэх болзошгүй болон голлох сөрөг нөлөөллийг бууруулахын тулд авах арга хэмжээ, түүнд шаардагдах хөрөнгө зардлуудыг тооцон гаргасан.

Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлыг компанийн удирдлага тухайн жилийн үйл ажиллагааныхаа зардалд тусган төлөвлөж зарцуулж байх нь зүйтэй. Бидний боловсруулсан байгаль хамгаалах төлөвлөгөөг бүрэн хэрэгжүүлсэн нөхцөлд төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах байгалийн нөөц баялагийг зүй зохистой ашиглах боломж бүрдэхээс гадна төслийн хэрэгжих чадварыг дээшлүүлж, эдийн

3.1 НОГООН БАЙГУУЛАМЖИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн талбайн хашааны гадна болон дотор талаар мод тарьж ургуулна. Ашиглахгүй талбайн хөрсөнд олон настын зүлэгний үр тарьж ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлсэн.

Зураг 5

Зураг 6

Үйлдвэрийн хашааны гадаа талбайд мод тарих талбайг бэлтгэсэн байдал. Зураг 7

Зураг 8

Зураг 9

Үйлдвэрийн хашааны дотор талбайд тарьсан модны байдал /хавар/. Зураг 10

Үйлдвэрийн хашаанд тарьсан модны ургасан байдал /намар/. Зураг 11

3.2 ХОГ ХАЯГДЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хог хаягдлыг бууруулах үр дүнтэй арга техникийг ашиглах замаар хог хаягдлын хэмжээг бууруулах нь төслийн нэг хэсэг юм. Хог хаягдлыг боловсруулах, устгах чиглэлээр стандартад нийцэхийн тулд дахин ашиглах, боловсруулан ашиглах үйл явцыг хэрэгжүүлэх нь нэн тэргүүн чухал байна.

ХОГ ХАЯГДЛЫГ БУУРУУЛАХ САНААЧИЛГУУД:

- Үйлдвэрлэлийн явцад сав, баглаа боодлыг (жишээ нь хуванцар сав) устгах замаар хог хаягдлыг багасгах
- Ахуйн хог хаягдлыг бууруулах, боловсруулан дахин ашиглах зэрэгт чиглэгдсэн ажилчдад мэдлэг олгох кампанит ажлыг хэрэгжүүлэх

Хог хаягдлын тухай сургалтын төлөвлөгөө

Хүснэгт 3

№	Нэр	Хамрагдах хүрээ	Хичээл ийн цаг	Хичээл заах багшийн нэр
1	Энгийн хог хаягдал ба аюултай хог хаягдлын тухай ойлголт	Нийт ажилчид	1 1 1	Байгаль орчны ажилтан
2	Хог хаягдлын ангилал, бүртгэл	Оффис ажилчид		
3	Хог хаягдлыг багасгах алхам	Нийт ажилчид		
4	Хог хаягдалтай холбоотой зөрчлын тухай хуулиас	Нийт ажилчид		
		Нийт	3	

Зураг 12

Хог хаягдлын тодорхойлолт

Монгол улсын хуулинд **хог хаягдал** гэж хэрэглэгдэхгүй болсон эд юмсыг хэлнэ. Үүнд хог хаягдлыг дараах үндсэн 2 төрлөөр авч үзнэ.

- Ахуйн хог хаягдал** гэж айл өрхөөс гарах хог хаягдал болон түүнтэй найрлага, бүтцийн хувьд ижил хог хаягдлыг нэрлэнэ.
- Аюултай хог хаягдал** гэж хүн амьтан, ургамлыг өмчлүүлэх, гэмтээх, тэдгээрийн үр удамд хор хөнөөл учруулах болон байгаль орчны хэвийн төлөв байдалд сөрөг нөлөөтэй хортой, идэмхий, исэлдүүлэгч, шатамхай, дэлбэрэх аюултай, цацраг идэвхитэй, халдвартай хог хаягдлыг нэрлэнэ.

Хог хаягдлын тодорхойлолт

- Хог хаягдал гэдэг нь нэг талаас хэрэггүй болсон эд зүйл, үйлдвэрлэл үйлчилгээнээс гарсан үлдэгдэл, хаягдал мэт боловч, нөгөө талаас түүхий эд материал юм.
- Олон улсад хог хаягдлыг “ эргэлдэгч нөөц баялаг” гэж үзэх болсон бөгөөд энэ нь хог хаягдал дахь ашиглах боломжтой, ашигтай хэсгээр тодорхойлогддог байна.

Хог хаягдлын ангилал

Хог хаягдлыг төлөв байдлаар нь:

- Хатуу хог хаягдал: орон сууц, худалдаа үйлчилгээ болон аж үйлдвэрийн хатуу төлөвт байх хог хаягдал (хуванцар, шил, лааз, цаас, хаягдал төмөр, бусад)
- Шингэн хог хаягдал: шингэн төлөвт байх хаягдал (угаалга болон химийн бодис, тос, цөөрөм, үйлдвэрлэл болон бусад эх үүсвэрийн бохир ус)

Хүрээлэн буй орчин, хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөллөөр нь:

- Энгийн хог хаягдал
- Аюултай хог хаягдал

Хатуу хог хаягдал, түүний төрөл

- ✓ Хүнсний хог хаягдал
- ✓ Ахуйн хог хаягдал
- ✓ Үнс ба үлдэгдэл
- ✓ Барилгын хог хаягдал
- ✓ Цэвэрлэх байгууламжийн хаягдал
- ✓ Хөдөө аж ахуйн хаягдал
- ✓ Аюултай хог хаягдал

3.3 СӨРӨГ НӨЛӨӨЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ЗАМЫН ТАЛААР АВАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Хүснэгт 5

№	Үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Хамрах хүрээ	Тоо, хэмжээ	Авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ
1	Төсөл хэрэгжих талбайд олон тооны том оврын машин зорчих ба тэдгээрээс агаарт их хэмжээний тоосжилт үүсэх	Ашиглалтын талбай дотор	3га	Төсөл хэрэгжих талбайн автомашины зогсоол болон автозамын хэсгүүдийг хатуу хучилттай болгох, засвар үйлчилгээ хийх
2	Үйлдвэрт хэрэглэгдэх түүхий эд/ шохойн чулуу/ Хадгалах хураах талбайгаас салхиар дамжин агаарт тоосжилт үүсэх	Түүхий эд хадгалах хураах талбай	700 м2	Шохиой хадгалах талбайд хаалт хамгаалалт хийх
3	Дуу чимээний болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Үйлдвэрлэлийн явцад ажиллах тоног төхөөрөмжүүд	4 цэгт	Дуу шуугианы хэмжилт хийж, дуу, шуугиан бүхий машин мехнаизмын ашиглалтыг оновчтой төлөвлөх, үр ашиггүй ашиглалтыг багасгах
4	Ахуйн болон үйлдвэрийн хог хаягдлыг тусгайлан бэлдсэн цэгт хаяагүй, тогтсон хугацаанд ачуулж, ариутгал хийгдээгүйгээс орчны агаар бохирдох	Үйлдвэрийн талбай болон ойр орчимд	2,7тн	Үйлдвэрийн болон ахуйн хог хаягдал хаях зохих шаардлага хангасан битүүмжлэлтэй хогийн цэг хийх,

				хогийн цэгийн тогтмол ариутгал хийх
5	Үйлдвэрлэлийн ажиллагаанд ашиглагдаг тээврийн хэрэгслүүдээс агаар орчин бохирдох	Үйл ажиллагаанд ашигладаг тээврийн хээгсэл	3	Тээврийн хэрэгслүүдийг тогтмол үзлэг оношлогоонд хамруулах, утаанд хяналт тавьж ажиллах засвар үйлчилгээг тогтмол хийх
6	Шатах тослох материал асгарснаас хөрсөн бүрхэвч бохирдох	Засварын газар болон машины зогсоолын талбай	Машины зогсоол оролцоогоор талбай	Шатахуун түгээх цэгийн ойр орчмын талбайг болон автомашины зогсоолын талбайг бүхэлд нь хатуу хучилттай болгох Борооны ус зайлуулагчтай байх
7	Ахуйн болон үйлдвэрийн хог хаягдлаас хөрсөн бүрхэвч бохирдох	Үйлдвэрийн талбай	1	Хуурай хог хаягдал хаях цэгийн өнгөн хөрсийг хуулж 10-20 см зузаан бетонон хучилт хийж ус нэвчихгүй болгох, салхиар дамжин хийсэхгүй битүүмжлэн хийх, ангилан ялгаж хийх Тухай бүрд нь хогоо холбогдох байгууллагаар тээвэрлүүлэх
8	Газрын гадарга механик эвдрэлд орж үржил шимгүй болох	Үйлдвэрийн талбайд	2000м2	Барилга байгууламж, зам талбайгаас бусад талбайн хөрсийг тэгшилж бэлтгэх, шимт хөрсөөр хучих
9	ХАБЭА-н дүрэм, урмыг биелүүлээгүйн улмаас байгаль орчинд хохирол учруулах	Үйлдвэрийн ажилчид	нийт	Мэргэжлийн байгууллагатай хамтран хөдөлмөр хамгаалал, байгаль орчныг хамгаалах, гал түймрээс

				урьдчилан сэргийлэх талаар ажил эхлэхийн өмнө сургалт, мэдээллийг хийх
--	--	--	--	--

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний явцад тогтоогдсон төслийн гол болон сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ, түүнээс урьдчилан сэргийлэх, үр дагаварыг арилгах арга хэмжээ, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх хугацаа, зарцуулах төсөв, баримтлах эрх зүйн баримт бичиг зэргийг тодорхойлон нэгтгэж тусгалаа

3.4 ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧНОО ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Байгаль хамгаалах ажлын талаар:

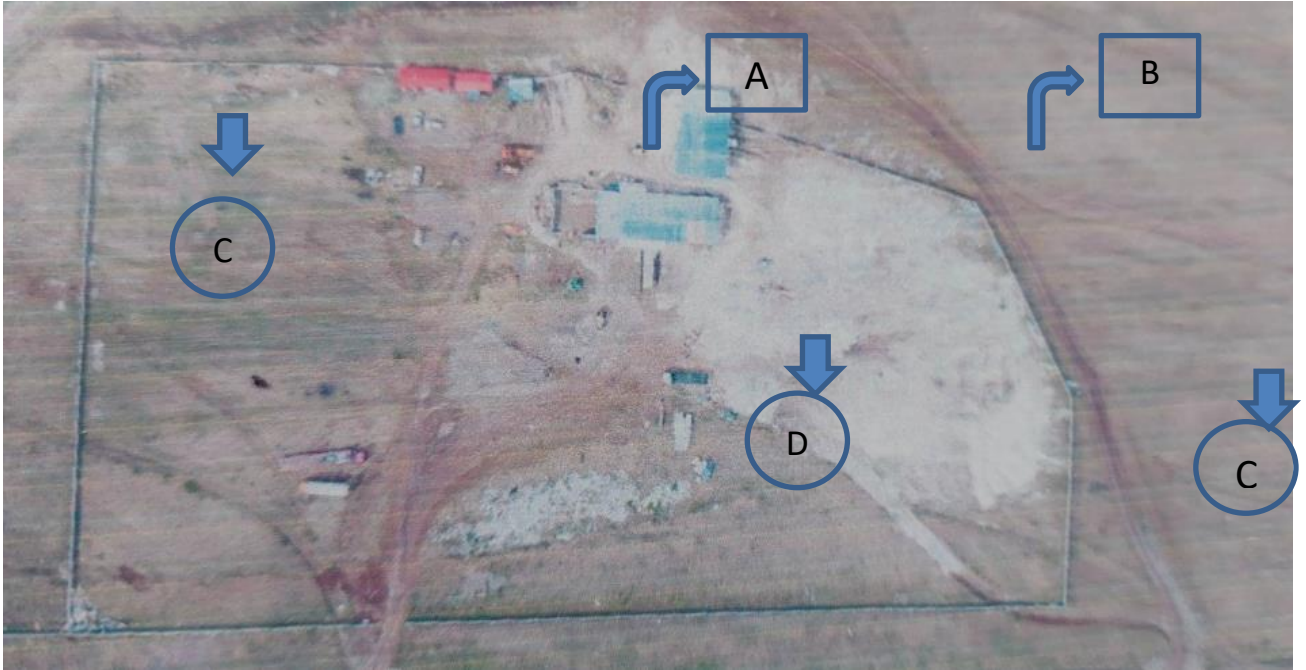
- Үйлдвэрийн ажилчдын ажиллах нөхцөл байдлыг хангах, байнга хяналт шалгалт хийх.
- Хог хаягдлыг удаан хурагцаагаар хадгалахгүй байх, гэрээний дагуу хугацаанд нь ачуулах.
- Агаарын бохирдол болон бусад үзүүлэлтүүдийн шинжилгээг жилд 1 удаа байнга авч шинжлүүлэх. Ялангуяа тоос, дуу чимээ гэх мэт үзүүлэлтүүдийг нарийн тодорхойлуулах.
- Тос, тослох материалыг хөрсөнд нэвчихээр ил задгай хаяхгүй байх . Техник, тоног төхөөрөмжийн бүрэн бүтэн байдлыг хангах, тогтмол хяналт шалгалт хийх.
- Ургамалжуулж бут сөөг тарихдаа химийн гаралтай бодис бордоо хэрэглэхээс аль болох татгалзах.
- Ургамалжуулах зүлэгжүүлэхдээ мэргэжлийн байгууллагын заавар, зөвлөгөөг авч ажиллах.
- Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан ажлуудыг хийж гүйцэтгэн ажилласан болно.
- Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах талаар тус тайлангийн бүлгүүдэд тусгасан заалт зөвлөмжүүдийг биелүүлж ажиллах арга хэмжээг авч ажилласан.

ҮЙЛДВЭРИЙН ОРЧИНД ХЯНАЛТЫН ЦЭГҮҮДИЙГ БАЙГУУЛАХ

1. агаарын бохирдлыг хянах 2 цэг /А, В /

2. хөрсний элэгдэл эвдрэл, талхагдал хянах 3 цэг /C, D, F/
3. 24 цагийн нийт тоосны хэмжилт хийлгэх

Зураг 13

3.5 ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Компани нь үйл ажиллагааныхаа явцад байгаль орчинд учруулж буй нөлөөлөл, түүний хэмжээ, цар хүрээ, байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүдэд гарч буй өөрчлөлтийг хянаж цаашид авах арга хэмжээг нарийвчлан төлөвлөх зорилгоор орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгасан арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлэх ажилласан.

1. Агаарын бохирдол

- Хяналт шинжилгээ явуулах үзүүлэлт: Ажлын байрны агаар дахь тоосжилт болон бусад үзүүлэлтүүд
- Хяналт шинжилгээний төрөл, хэлбэр: Сорьц авч шинжилгээ хийх
- Байршил: төслийн талбай орчмын цэгүүдээс

2. Хөрсний элэгдэл эвдрэл, бохирдол

- Хяналт шинжилгээ явуулах үзүүлэлт-Хөрсний геохимийн үзүүлэлт, бохирдолт
- Хяналт шинжилгээний төрөл, хэлбэр

Ашиглалтын хугацаанд хөрсний геохимийн үзүүлэлтийг шинжлүүлсэн байна.

Зураг 14

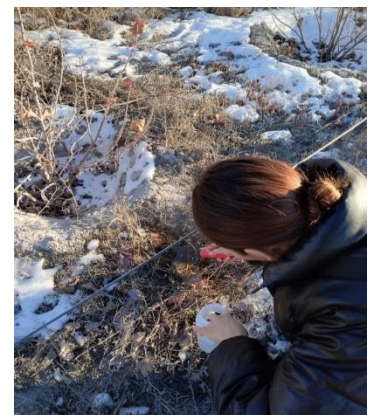
Байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг
хэрэгжүүлэх дараалал

Үйлдвэрийн хашаан дотор болон үйлдвэрийн хашааны гадна агаарын хэмжилт хийж байгаа байдал. Зураг 15

Үйлдвэрийн орчинд Хөрсний хэмжилт хийж буй хэсэг. Зураг 16

4. 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ ДҮГНЭХЭД

Манай компани 2023 онд Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр төлөвлөсөн ажлуудаа “Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль” болон холбогдох дүрэм журмын дагуу хийж гүйцэтгэсэн. Тус компаний байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээнд тусгагдсны дагуу үйлдвэрлэлийн ажил явагдаж байгаа хэсгүүдэд хийгдсэн байгаль орчныг хамгаалах ажил болон орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлтийг дараах байдлаар дүгнэж байна.

“Дархан Эрдэст Шохойт Шийр” ХХК-ийн 2023 онд хийсэн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гүйцэтгэлийн үзүүлэлтүүдийг дор дурьдаж байна.

Үүнд:

- Техник эдийн засгийн үнэлгээнд тодотгол хийлгэж ажлуудыг дэс дараатай тусгаж байна.
- Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний дагуу ногоон байгууламжийг нэмэх болон тэрбум мод үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд 1000ш мод тарихаас манай компани нь 1000 гуруй ширхэг хайлаас болон агч, үхрийн нүд модыг тарьсан.
- Байгаль орчны менежментийн хүрээнд хяналтын цэгүүдийг тогтоож хагас жилд нэг удаа дээжлэлт хийж байх тогтсон цэгүүдтэй болсон. Үүнд: Агаар, хөрсний шинжилгээг Ус Цаг Уур Орчны Шинжилгээний Төвийн лабораториор хийсэн болно. Шинжлгээний дүнгээс харахад
- Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны дүгнэлтийг мэргэжлийн байгууллагаар гаргуулсан ба дүгнэлтээр гарсан зарим ажлыг хийж гүйцэтгэсэн байна.
- Байгаль орчны аудитын тайланг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэсэн ба тухайн жилийн менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан ба үргэлжилүүлэн дараагийн онд мөн тусгаж ажиллах болно.
- Орон нутагт нийгэм эдийн засгийн хүрээнд Хонгор сум, болон ДУА татварын хэлтэс, ЭМНД хэлтэс, мэргэжлийн гэх байгууллагуудтай хамтран ажилласан байна.
- Тайлант хугацаанд төрийн байгууллагуудын 2 удаагийн хяналт шалгалтанд шалгуулсан.

Эцэст нь дүгнэхэд Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөө болон байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлөрийг манай компани нь 95%-ийн биелэлттэй хийж гүйцэтгэсэн гэж дүгнээд цаашид БОННУ-д тусгагдсаны дагуу жил бүр тайлан төлөвлөгөөг хугацаанд нь тайлагнаж дүгнүүлэн ажиллахаар төлөвлөөд байна.

ХАВСРАЛТУУД

БАТЛАВ:
ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧНЫ
БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТЫН
ГАЗРЫН ДАРГА

Б. БУЯННЭМЭХ

ЗӨВШӨӨРЧ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮҮРЭГ ХҮЛЭЭСЭН:
“ДАРХАН ЭРДЭС ШОХОЙТ
ШИЙР” ХХК ЗАХИРАЛ

Ө.ЭНХСАЙХАН

**“ДАРХАН ЭРДЭС ШОХОЙТ ШИЙР” ХХК НИЙ ДАРХАН УУЛ АЙМАГ, ХОНГОР
СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИНЭ. “ЗАМЫН ЭРДЭС НУНТАГ ҮЙЛДВЭРЛЭХ”
ТӨСӨЛ ТӨСЛИЙН 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР: 4264959

ХЯНАСАН:
ХБОБЗГ-ЫН МЭРГЭЖИЛТЭН

ПҮРЭВ. ШИНЭЦЭЦЭГ

БОЛОВСРУУЛСАН:
“ДАРХАН ЭРДЭС ШОХОЙТ
ШИЙР” ХХК БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЭРГЭЖИЛТЭН

О.САРНАЙ

2023 ОН

Мэдээ буцаасан/хянасан/баталсан тухай		
№	Талбарын нэр	Талбарын утга
1.	Мэдээний төлөв байдал	баталсан
2.	Мэдээ хянах хэрэглэгчийн нэр	БОАЖЯ - Шинэцэцэг
3.	Мэдээ хувиарласан огноо, хугацаа	2023-06-12 12:40:10
4.	Хувиарлалтын тухай тэмдэглэл	
5.	Мэдээ хянасан тухай тэмдэглэл	2023 оны төлөвлөгөөг хяналаа. 1. 2022 оны БОННУ-тай, анх удаа БОМТ орж ирж байгаа, 2. Тэрбум модны хүрээнд 1000ш мод тарина, /Аймгийн БОАЖГ-аас чиглэл өгөхөөр/, 3. Цаашид БОАЖСайдын 2019 оны А/618 дугаар журмын хүрээнд тухайн жилийн төлөвлөгөө, тайланг тогтмол хянуулж батлуулж байх.
6.	Мэдээ хянасан огноо, хугацаа	2023-06-22 15:51:50
7.	Мэдээ хянасан хэрэглэгчийн нэр	БОАЖЯ - Шинэцэцэг
8.	Хянасан OR код	

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows